

Den feminine intelligens og slangens visdom

Helt fra de tidligste tider har mennesket hatt en fornemmelse av en besjelet livskraft som gjennomtrenger og forbinder alt som er. Hvordan vi oppfatter denne livskraften, er avgjørende for hvordan vi forholder oss til livets betingelser. Hva handler denne livskraften om? Hvor finner vi den – er den tilgjengelig for deg og meg? Lærer vi å underkaste oss den? Eller gir den oss frihet til å utfolde vår egen eksistens?

Livet som Hellig

Portalen som bringer mennesket inn i verden, var i fordums tid et uttrykk for det aller helligste ved livet.

I vår egen sivilisasjons vugge ble kvinnens underliv fremstilt som en guddom omgitt av natursymboler som vann, trær og kraftdyr. Steinaldermennesket i Europa hadde oppdaget at deres liv sprang ut av kvinnens kropp. Kvinnen sørget åpenbart for menneskeslektens videreføring, hvor mannens rolle i lang tid var ukjent. Man feiret kvinnens menstruasjonssyklus som falt parallelt med månens syklus, og det at menneskets livsløp sammenfalt med fasene i naturen; fra spiring til modning, fra innhøstning til destruksjon og død. Slik hvilte fortidens virkelighetsoppfatning i en opplevelse av *sammenhengen* mellom menneskets kropp, naturen og det hinsidige. Denne sammenheng var innlysende og den var avgjørende for menneskets eksistens.

Det er naturlig å tenke at noe forferdelig galt må ha skjedd i overgangen fra naturmennesket til dagens moderne mann og kvinne. Spesielt når vi oppdager at vår egen sivilisasjons utvikling ikke begynte med jegeren, krigeren og den tordnende krigsguden Jahve, slik historiebøkene har fortalt oss. Allerede for 6 - 7000 år siden våkner en helt spesiell sivilisasjon til live på vår klode. Folkegrupper på vidt forskjellige steder; i India, i Egypt, i Sumer/Mesopotamia (dagens Irak), i Catal Huyuk (dagens Tyrkia), i Kanaans land (Midtøsten) og på det Minoiske Kreta, utvikler en jordbrukskultur med en livsstandard høyt hevet over hvordan resten av menneskeslekten lever. Det er to kjennetegn ved disse kulturene som er verd å merke seg. *En kvinnelig guddom hadde gradvis vokst frem i menneskenes bevissthet. Og i deres kunst tegnes et samfunn nærmest fritt for krig og vold.*

I følge den amerikanske forfatteren Riane Eisler (www.rianeeisler.com) finner vi i denne neolittiske perioden få tegn på mektige herskere eller forherligelse av våpen og slaveri. Vi finner derimot et rikt utvalg av fresker, vaser og veggmalier assosiert med naturen og kvinnen, en *dyp beundring for skjønnhet og tilsvarende respekt for livets seksuelle mysterier*. Riane Eisler går så langt som til å påstå, at vi i Catal Huyuk og på det Minoiske Kreta finner de siste reelle bånd mellom mann og kvinne som glade og likestilte deltagere i livet.

Carl G. Jung har lært oss at kunsten og symbolene som mennesket omgir seg med, er et uttrykk for dets bevissthet. Bildene viser hvordan vi tenker om oss selv og våre omgivelser – den form for intelligens vi møter livet med. I tilbedelsen av Gudinnen projiserte mennesket ut sine egne, ubevisste og verdifulle evner, og fikk på den måten kontakt med den makt som må til for å overleve. Gudinnen er Himmelhvelvingen som gir fødsel til *solen* hver morgen, slik vi selv våkner opp til en ny dag og har lyst til å forme den. Hun er Fuglen; hersker over "himmelen", hvor alle *livets gaver* kommer fra. Hun er den hellige Kua (gullkalven) som gir *næring* til alt liv. Hun er Treet (kroppen) som gir kontinuerlig *frukt*. Hun er Sommerfuglen og hun er Slangen – begge symboler på livets *transformasjon* og endring. Hun er Løvinnen og rovdirets *kraft* til å drepe, for selv døden tegnes på denne tiden i livskraftens bilde.

Forutsigelsen

Den fødende kvinnens hellige vulva er et symbol som kom til å stå i sterk kontrast til den senere krigsguden Jahve eller den unge mannen som i vår kirke henger døende på korset.

Personlig tror jeg at Mesteren fra Nazareth, med sin revolusjonerende lære om *likeverd, kjærlighet og frigjøring*, forsøkte å gjenopplive forfedrenes naturlige innsikt om hvordan livet virker. For da folkemengden fulgte Jesus på veien til Golgata, stod alle kvinnene langs veien og gråt og jamret seg over hans smerte. Da snur han seg og roper til dem: *"Jerusalems døtre, gråt ikke over meg, men gråt over dere selv og deres barn! For det kommer en tid da folk skal si: Lykkelige er de barnløse og de kvinner som ikke føder og ikke gir bryst! For gjør de slik med dette grønne treet (ham selv), hvordan skal det da gå med det tørre treet?"* (Lukas 23, 27-29)

Forstod kvinnene hva han mente? Ja! De levde i et land hvor *treet* i flere årtusen hadde vært symbolet for den kanaanittiske gudinnen Asherah (Astarte), omtalt i Det gamle Testamentet som Himmelens dronning. I menneskenes underbevissthet, og i Jesus sinn, var treet fortsatt den kropp som bar livets frukt. Og livets frukt, som Eva så villig tok i mot, er den feminine intelligens som lærer oss hvordan liv blir til. I sitt utsagn om kvinnene som ikke lenger vil føde eller gi bryst, forutsier Jesus den menneskeslekt som skal komme og som vil fornekte Gudinnens livsfrukt – den feminine intelligens. Denne menneskeslekten er dagens kvinner og menn.

"Med skylden fødes fremmedfølelsen. Inntil dere har innsett at dere er uten skyld, vil dere gjøre hverandre meget vondt." Marianne Fredriksson i "Den som vandrer om natten".

Det tørre treet er den verden som *ikke oppfatter kroppen og naturen som hellig*. Det tørre treet har lært å oppfatte sitt kjød som syndig og *viker unna seg selv i skam*. Slik har treet mistet sin fertilitet og kan ikke lenger lytte til hvordan livet virker. I manglende kontakt med sin feminine, jordiske intelligens tenker den nye menneskeslekten *strategisk med hodet* for å overleve. Strategisk sett er det fullt ut mulig å drepe sine søstre og brødre for å verne om sitt eget. Derfor kjøper vi jagerfly for å forsvare oss, istedenfor å dyrke bugnende kornåkre som gir mat nok til alle.

Da livsfrukten ble til en kriger

Det tar tid å fordrive jordens egen intelligens fra menneskenes hjerter. Etter Hebreernes inntog i Kanaans land kjempet krigsguden Jahve i mer enn tusen år for å utslette Gudinnen Asherahs makt, hvorpå den feminine natur ble fraspaltet i kvinner og menn.

Det enorme mangfoldet av kvinnefigurer i stein og leire, datert fra 21. til 13. århundre f.kr, og som er funnet i det Kanaaneiske området, tilsier at den feminine intelligens må ha vært enerådende både i menneskets sinn og i deres Gudsrike. Her tegnes universets livgivende kraft som en mektig dronning; herskerinnen over

himmel og jord, over hav og fjell, over liv og død, og med en magisk, erotisk tiltrekningskraft på mennesket. Gjennom Gudinnen fant mennesket troen på at det kunne mestre livets utfordringer og overvinne naturens livstruende krefter.

Store deler av Det gamle Testamentet, et "hellig skrift", handler om Hebreernes kamp for å innta Kanaans land. Parallelt er vi vitne til hvordan Gudinnens innflytelse blir revet ut av menneskenes hjerter. Gjennom tusen år med kriger og utpreget vold, og med frykt og fordømmelse som våpen, tar den nye mannlige krigsguden over i menneskets sinn. Kunnskap om denne langvarige kampen mellom gudinnen Asherah og guden Jahve både på slagmarken og i menneskenes hjerter, er livsnødvendig for å forstå vår situasjon i det tjuende århundre, hvor vi lever i så stor mangel av den feminine intelligens.

Vi er Kanaans land, hvor de hebreerske stammene har slått leir utenfor grensen til det forjettede land. Moses speidere forteller at landet "flyter av melk og honning", som er kjennetegnet på Gudinnens rike. I sitt avskjedskvad, under forberedelsen av sin egen død, advarer Moses sitt folk i en lignelse. Her forteller han at Den Høyeste fant Jacob i ødemarken og vernet om ham som sin øyesten. Men Jakob viste forakt for sin Gud, ved å bli *egget* av "vederstyggelige avguder, som vekket Herrens harme: "Klippen, ditt opphav enset du ikke. Du glemte din Gud, *han som fødte deg*", tordner den Høyeste og vet å straffe sine ulydige undersåtter: "En ild er opptent i min vrede og brenner til dypeste dødsrike; den skal fortære ditt land og din grøde og sette fjellenes grunnvoller i brann. Jeg vil samle ulykker over ditt folk. Alle de piler jeg har, vil jeg bruke imot dem". (5. Mosebok, 32,16-23). Her ser vi at guden Jahve har overtatt evnen til å føde mennesket. I tillegg gis han for første gang i historien muligheten til å lyse mennesket i bann.

Kun få steder i Det gamle Testamentet gjøres det kjent hvilke guder Jacobs folk elsket og hedret. Men i Dommernes bok får vi vite at "folket hadde forlatt Herren for å dyrke Ba´al og Asherah-bildene" (kap.2.13). Det holdes fortsatt svært godt skjult i kristne kretser at kampen Jahve førte, nettopp handlet om gudinnen Asherahs innflytelse over menneskets sinn. Istedenfor å bruke hennes navn, tales det om avguder og hedninger i de mest fiendtlige sammenhenger. Vi feilinformeres til å tro at det er snakk om de forferdeligste mennesker.

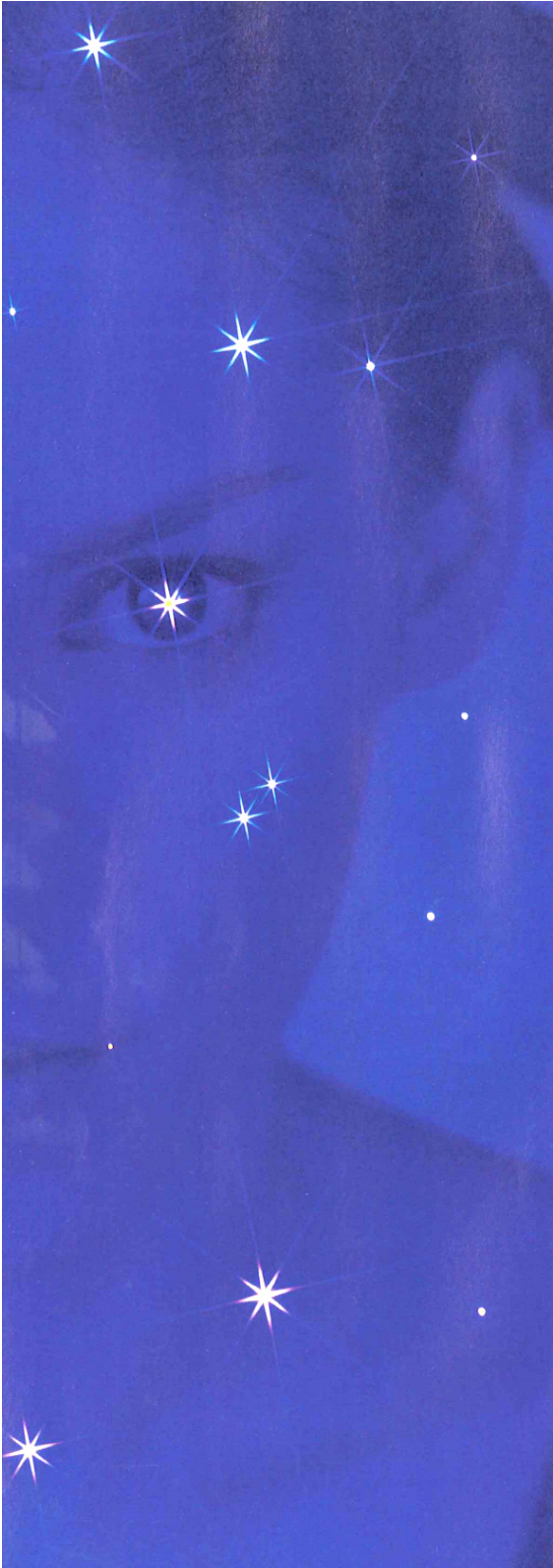
Folket som dyrket Asherah, Himmelens Dronning, var seiglivet. Det kan vi lese om hos Jeremia, Jahveprofeten som ble beordret til Egypt for å tale om Guds straff over Judas folk, hvis de ikke vendte seg vekk fra sine avguder: "Men da tok de til orde mot Jeremia, alle mennene som visste at deres kvinner tente offerild for andre guder, likeså alle kvinnene som stod der i en stor flokk, og hele folket som bodde i Egypt, i Patros. De sa: "Det ordet du har talt til oss i Herrens navn, vil vi ikke lenger høre på. Nei, vi vil gjøre alt det vi har lovet: Vi vil brenne røkelse for Himmelens dronning og utøse drikkeoffer for henne, liksom vi har gjort, vi og våre forfedre, våre konger og høvdinge i Judas byer og i Jerusalems gater. Den gang ble vi mett med brød og det gikk oss vel og ingen ulykke rammet oss. Men fra den tid vi holdt opp med å brenne røkelse for Himmelens dronning og utøse drikkeoffer for henne, har vi manglet alt, og ved sverd og hunger har vi omkommet" (Jeremia kap.44.15-17).

Etter hvert som kriger holdt frem, tok frykten overhånd. Vi kan lese om Joshua, Moses tjener, som fører folket på Herrens befaling inn i byen Jeriko, hvor han befaler at "alt levende skal slås i hjel, byen skal brennes og enhver som forsøker å bygge den opp igjen skal lyses i bann". (Joshua, kap.6) De få som fortsatt elsket Asherah, måtte fra nå av tilbe henne i dypeste hemmelighet.

Men når den innsikt som er sann for mennesker blir tatt vekk fra deres liv, mister innsikten sin magiske virkning. I tomrommet oppstår frykten og flukten fra tomrommet ble veiledende for våre liv.

Salomes dans - det siste oppgjøret med Gudinnen

I fortellingen om Salomes dans er vi vitne til et endelig oppgjør mellom gudinnen og den mannlige guden. På Jesus tid står fortsatt to dimensjoner i menneskets psyke opp mot hverandre og tydeliggjør med all sin kraft sitt innerste vesen; den feminine livskraft mot det undertrykte menneskets behov for et fryktingytende herredømme. I denne fortellingen legges en av grunnsteinene for den kristne religionens undertrykkelse av kvinnen og den feminine intelligens. Med ordets makt som sverd beseires Gudinnens ånd.

Du husker vel historien fra skolen: Herodes feirer fødselsdag og blir gitt i gave av Herodias at hennes datter Salome skal danse for gjestene. Herodias kjenner sin egen erotiske tiltrekningskraft og vet selvfølgelig at hennes pur unge datter vil ha en enda sterkere virkning på den aldrende mannen. Og ganske riktig. Herodes nærmest sluker Salome, der hun utfolder sin dans, fullstendig hengiven til sin kropps rytme og sensuelle bevegelser. Han er over seg av begeistring og taper et øyeblikk sitt hode, idet han lover Salome at hun kan ønske seg hva som helst og få det. Det er nettopp det øyeblikket den hevngjerrige Herodias har ventet på, og hun presser datteren til å befale døperen Johannes hode på et fat. Kongen blir ille berørt, men fordi han har sverget mens gjestene hørte på, sender han folk til fengslet for å halshugge Johannes. Hodet blir båret inn på et fat og gitt til ungpiken, som gir det videre til sin mor.

I følge historikeren Josefus, hvis kilder man stoler på, var Salome en reell prinsesse av Edomitternes slekt - et kanaaneisk folkeslag. Josefus kan fortelle at hun var oppvokst i Roma, hvor hun *fikk sin utdannelse i Asherah-templet*. I den kanaanittiske tradisjonen hadde man i flere tusen år ansatt prester og prestinner som gjennom dans, musikk og drama ivaretok de rituelle festene ved de fire årstidenes syklus. Nyttårsfesten var den største og handlet om det store kosmiske dramaet knyttet til død og gjenfødsel. Tempelprestinnen som hvert år ble valgt til å danse Gudinnens reise til dødsriket, *hadde tittelen Salome*. *Shalom på hebraisk betyr fred*.

Salome var altså tempelprestinnen som gjennom sin sensuelle og erotiske dans innviet mennesket i dødsrikets mysterium. Hennes dans handlet om den indre dødskampen som fører til transformasjon og frigjøring – det samme som mannen Jesus skulle komme til å illustrere på korset noen år senere. Symbolsk sett er korset en utlegning av Asherah-pålen,

Myter fortelles og legender skrives i et forsøk på å forklare en ønsket virkelighet. Bilder har som kjent en sterk påvirkningskraft, fordi de passerer vår logikk uten motstand. Nyere tids forskning viser dessuten at hjernen vår ikke skjelner mellom en virkelig hendelse og et bilde som beskrives. Derfor har symboler og bilder alltid vært brukt til å oppnå makt over menneskets sinn. I denne sammenheng er det verd å merke seg at historiene i Bibelen i stor grad er preget av datidens, jødiske fortellertradisjon. Her vil en fortelling ta utgangspunkt i en historisk hendelse, hvorpå de faktiske forhold omskrives for på en magisk måte å fremstille *den psykiske realitet* som makthaverne ønsker å gi folket. De to jødiske historieskriverne, evangelistene Matteus og Markus, var selvfølgelig inneforstått med at deres tekster skulle vektlegge et budskap på vegne av tidens ånd. I bibelhistorien om Salomes dans tar de derfor utgangspunkt i to historiske personer, som til forveksling minner om Gudinnen og hennes datter Anat. Deretter omskriver de kvinnenes personligheter, for å illustrere det feminine hevgjerrighet og seksualitetens forbannelse.

Fortellingen om Salomes dans er en genistrek, hvor Matteus og Markus omskriver den unge kvinnens erotiske, transformerende livskraft til et naivt redskap for kvinnens ondskap. Den seksuelle forførelsen av mannen gjør døperen Johannes til martyr og offer for det feminine lunefulle, hevgjerrige mørkekrefter. Som kjent er kvinnens seksualitet i all etertid blitt stående som både forbudt og svært farefull for menn, en kraft som måtte undertrykkes nesten 2000 år.

Historien innehar nok en genistrek, det at Jahves hatefulle og voldelige rolle gjennom de siste par årtusen nå blir projisert inn i bildet av den onde kvinnen, Herodias. Gradvis skal Jahves blodtørstighet frigis i leserens sinn. For det er med Det nye Testamentet at historieskriverne lar den mannlige guden innta en mer vennlig rolle – fra å være en harmdirrende kriger til en givende, men dømmende Fader.

Edens hage - patriarkatets geuistrek

"Slangen og kvinnen ble dømt til evig trelldom for deres medvirkning til syndefallet".

Legenden om Adam og Eva som blir fortrent fra Paradiset, er nok et eksempel på hvordan fortellerkunsten kan bidra til å snu en historisk utvikling. Det finnes to versjoner om Adam og Eva i Edens Hage. Den ene fortellingen bærer preg av restene etter en likestillingsideologi, mens den andre fortellingen viser til mannen som overhode.

Først får vi høre om en helt spesiell hage der mannen og kvinnen lever i full harmoni med hverandre og med naturen, noe som til forveksling minner om tiden før menneskene sluttet å "utøse drikkeoffer til Himmels dronning". Den greske dikteren Hesiod skrev i sin tid om et "gullalderfolk" som dyrket jorden i fred og ro inntil en lavere slekt innførte krigens gud. Tradisjonelt har vi sett på slike henvisninger som fantasi, men ut i fra de siste 50 årenes arkeologiske utgravninger og forskerarbeid, er det mulig å påstå at Edens hage ikke er fri fantasi, men har røtter i en av oldtidens virkeligheter (Marijas Gimbutas, 1921 - 94).

I fortellingen om Edens hage blir nemlig *kvinnen, treet, slangen og frukten*, - de fire mest grunnleggende symbolene som har representert Gudinnen og hennes livgivende krefter i minst 3000 år, omgjort til Djevelens verk. Her står vi faktisk overfor *det endelige slaget* mot den feminine intelligens. Mannens dominans over kvinnen blir rettferdiggjort en gang for alle, ved at Eva har syndet i det hun spiser av Gudinnens frukt.

Mennesket blir i denne fortellingen gjort til syndig for evig tid. Som Guds trell skal det trenes til selvkorreksjon og den maskuline intelligens; ordet, tanken og den hellige skrift skal brukes som redskap til å korrigere det menneskelige sinn – selve grunntanken i den kristne religion.

Livet eller livsløgnen

Bente Müller beskriver menneskets bevissthet som det mest avanserte grunnstoff som finnes i universet.

"Det betyr at bevisstheten er like materiell som uran, like utholdende som en diamant, like udødelig som et radioaktivt stoff som gløder i tusenvis av år." Forfatteren Bertrand Besigye.

En legende kan i de fleste tilfeller leses på to måter; en historie som tjener makthaverne og en symbolsk for de innviede, hvor en dypere innsikt åpenbares, – en tradisjon som denne tidens historieskriverne nesten alltid benyttet seg av. Legendene om Adam og Eva kan derfor leses på en ganske annen måte enn det vi blir belært fra prekestolen. For meg er dette er historien om den feminine intelligens som fra tidenes morgen har båret på *hemmeligheten om bevissthetens tilblivelse*. I legenden om Paradiset åpenbarer hun seg for mennesket Eva og deler frukten med henne. Slangen er den indre stemmen som forteller mennesket at hun kan utvikle bevisstheten om sin egen eksistens og opphav. For å gjøre det, må hun ta skrittet ut i *livets polære skaperkrefter*.

En ny epoke i menneskehetens utvikling legges til grunn i myten om Edens Hage. Selve tilbedelsen av den Gudinnen opphører, i det hun omskrives til å bli menneskehetens intensjon; det å bli sin egen eksistens og skjebne bevisst. I dag handler det om leve i spenningsfeltet mellom den feminine intelligens´ innadvendte, sjlelige prosesser og den maskuline intelligens oppvåkneende tilstedeværelse i denne verden.

Vi hører slangens hviskende stemme i det fjerne, som forteller oss hvor menneskeheten er på vei. Dit hvor ingen Gud eller Gudinne lenger finnes, *men hvor Livet i seg selv er intensjonen – det Helligste av alt*.

Slangen i Paradiset gav således mennesket makten til å bli medskaper i universet.

At det fortsatt ansees som Djevelens Verk, er den største livsløgnen av alle.

Ilseeng, 01.07.2010. Lisbeth Lind

E-post: aruna@aruna.no

www.aruna.no / www.innerlife.no / www.kvinnefestival.no